USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupičkové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X. Y.**, zastoupen Mgr. Miroslavem Krutinou, advokátem se sídlem Vyšehradská 423/27, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 6. 2023, č. j. 19 Az 13/2023 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 10. 3. 2023, č. j. OAM-553/ZA-ZA10-VL13-2022, (dále též „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl žádost žalobce (dále též „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel proti rozhodnutí podal dne 9. 6. 2023 žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“). Uvedl v ní, že mu nebyla nikdy doručena výzva k převzetí rozhodnutí, ačkoliv měl řádně nahlášenu adresu. Rozhodnutí mu bylo doručeno až dne 29. 5. 2023. Na poště mu přitom téhož dne sdělili, že za poslední půlrok neevidují žádnou jemu adresovanou zásilku.

[2] Městský soud shledal žalobu opožděnou, a proto v záhlaví uvedeným usnesením zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro zjevnou neúspěšnost a současně jeho žalobu odmítl. Vycházel z toho, že žalobce požádal dne 6. 6. 2022 o odchod do soukromí, přičemž jako místo hlášeného pobytu ode dne 7. 6. 2022 uvedl adresu V. Dle § 24 odst. 1 a 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu se současně jedná o adresu pro doručování písemností. Na uvedenou adresu mu žalovaný zaslal předvolání k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany na den 3. 4. 2023. Zásilka se však vrátila žalovanému se zprávou pošty, dle které adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo mu zanecháno poučení, zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 20. 3. 2023, avšak vyzvednuta nebyla, proto byla dne 31. 3. 2023 vrácena odesílateli. K doručení zásilky tedy došlo fikcí dle § 24 odst. 3 zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného pak v souladu s § 24a odst. 2 ve spojení s § 31a zákona

o azylu nabylo právní moci dne 3. 4. 2023. Dne 4. 4. 2023 počala běžet patnáctidenní lhůta k podání žaloby proti tomuto rozhodnutí, která marně uplynula dne 18. 4. 2023.

II.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že mu nebylo umožněno nahlédnout do spisu a doplnit žalobu s pomocí advokáta. Dále uvedl, že se žalovaného telefonicky na stav řízení tázal, dostalo se mu však toliko odpovědi, že má vyčkat na poštovní zásilku. Žalovaný přitom měl telefonní číslo stěžovatele. Pro výše uvedené uzavírá, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a rozsudek městského soudu navrhuje zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal zejména na skutečnost, že stěžovatel s napadeným usnesením polemizuje pouze v abstraktní rovině. Nezdůvodňuje a nedokládá, proč učiněná zjištění nepostačovala k posouzení věci. Navrhuje tedy kasační stížnost zamítnout, neshledá-li Nejvyšší správní soud důvody k jejímu odmítnutí.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28) je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] Napadeným usnesením byla odmítnuta žaloba pro opožděnost. Jelikož kasační stížnost nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí městského soudu, nemůže se ani Nejvyšší správní soud zabývat věcí samou. Nejvyšší správní soud je oprávněn toliko zkoumat, zda městský soud postupoval správně, pokud žalobu stěžovatele odmítl, aniž by se jí věcně zabýval. V rámci přijatelnosti se tedy zaměřil na otázku, zda v souzené věci při hodnocení včasnosti / opožděnosti žaloby nedošlo k zásadnímu pochybení městského soudu s možným dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany je třeba podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Včasnost žaloby je přitom jednou z nutných podmínek věcné projednatelnosti žaloby, a soud musí skutečnosti rozhodné pro závěr o včasnosti nebo opožděnosti žaloby zkoumat vždy z úřední povinnosti. Je-li v této souvislosti třeba skutkového zkoumání, provede veškeré potřebné důkazy tak, aby byl řádně zjištěn skutkový stav věci (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 As 11/2005 - 72 a ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 Afs 87/2009 - 131).

[10] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005 - 82, uvedl, že poštovní doručenky jsou soukromou listinou, neboť neexistuje žádný právní předpis, který by doručenku ve správním řízení za veřejnou listinu prohlašoval. Skutečnost, že je doručenka soukromou listinou, však neznamená, že by neměla žádnou důkazní sílu, tj. že by vůbec nebyla způsobilá prokázat doručení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009 - 61). Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ten, kdo hodlá úspěšně zpochybnit doručení písemnosti, musí nejprve sám unést břemeno tvrzení. Musí předložit taková skutková tvrzení, která jsou skutečně způsobilá doručení a údaje na doručence zpochybnit tím, že vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž předmětná zásilka doručena nebyla (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005 - 82, ze dne 29. 11. 2007, č. j. 1 Afs 7/2007 - 169 a ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009 - 61).

[11] Městský soud postupoval v souladu s uvedenou judikaturou. Provedl dostatečná skutková zkoumání pro posouzení včasnosti, resp. opožděnosti podané žaloby. V tomto ohledu správně zhodnotil obsah správního spisu. V něm se na č. l. 49 nachází obálka s předvoláním k převzetí rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dle § 24a odst. 2 zákona o azylu, které bylo žalovanému, po uplynutí doby pro jeho uložení na poště, vráceno zpět, spolu s doručenkou. Z informací uvedených na obálce vyplývá, že tato byla odeslána na adresu stěžovatele (v souladu s § 24 odst. 1 a 2 zákona o azylu, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2019, č. j. 2 Azs 68/2018 - 60), kde byl dne 20. 3. 2023 proveden neúspěšný pokus doručení (stěžovatel nebyl zastižen). Proto mu byla vhozena do domovní schránky výzva o uložení písemnosti a poučení (byla zaškrtnuta příslušná možnost na doručence), a písemnost byla uložena a připravena k vyzvednutí na příslušné poště. Na obálce je uvedena informace, že po uplynutí doby k uložení nemá být obálka vhozena do poštovní schránky, nýbrž vrácena zpět odesílateli. Doručenka, resp. obálka obsahuje jméno a příjmení pracovnice pošty a její podpis, kterým stvrdila pravost prohlášení doručujícího orgánu, byť se dané nachází na rubové straně obálky. Z obálky je pak patrné, že došlo k odtržení poučení. Městský soud proto nepochybil, pokud považoval doručenku za řádně vyplněnou.

[12] Městský soud své rozhodnutí založil na tom, že z dostupných informací a správního spisu bylo zřejmé, že žaloba byla podána opožděně. Z informací uvedených na obálce doručovaného napadeného rozhodnutí měl dostatek podkladů pro vyslovení tohoto závěru. Nelze dospět k tomu, že by při zjišťování skutkového stavu městským soudem vyplynuly jakékoliv důvodné pochybnosti o tom, že byly v daném případě splněny veškeré náležitosti doručování. Ve správním spise se nachází předmětná zásilka, na níž poštovní doručovatelka

oznámila a svým podpisem stvrdila nejen to, že byla tato zásilka určitého data uložena, ale také to, že bylo v místě doručování zanecháno oznámení o tomto uložení a rovněž poučení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009 - 67).

[13] Stěžovatel zásilku v této lhůtě nevyzvedl a zásilka byla dne 31. 3. 2023 žalovanému odeslána a dne 3. 4. 2023 doručena (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2016, 3 As 241/2014-41). Stěžovatel toliko uvádí, že kontaktoval jak žalovaného, tak poštovního doručovatele, k čemuž však nedoložil žádné důkazy ani nenavrhl jejich provedení.

[14] Stěžovatel rovněž nepředestřel věrohodnou skutkovou verzi reality, která by byla způsobilá zpochybnit údaje uvedené na doručence, a tím její důkazní sílu oslabit. Dle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 68/2018 - 60, „[j]*e to zásadně žadatel, kdo určuje, kam mu bude doručováno. K tomu, aby se o tom, že mu je doručována zásilka, dozvěděl včas, postačí, bude-li zhruba jednou za týden až deset dnů kontrolovat poštovní schránku v místě doručování. Za těchto podmínek je zcela přiměřené po něm požadovat, aby výše uvedené také činil. Nečiní-li tak a v místě, kam mu má být doručováno, nekontroluje došlou poštu, je zásadně k jeho tíži, pokud si zásilku z tohoto důvodu nevyzvedne a uplynutím úložní doby bude zásilka doručena fikcí.*“ Obecné, ničím nedoložené, tvrzení stěžovatele o tom, že mu bylo nesprávně doručováno, nenacházejí žádnou oporu ve spise. Stěžovatel ničím neprokázal, že by si došlou poštu kontroloval. O jeho tvrzeních pak nelze hovořit jako o věrohodné verzi reality, ale toliko o prostém konstatování porušení povinností při doručování, které však Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal. Žalovaný naopak doručoval v souladu se zákonem, jak správně uvedl městský soud.

[15] Jde-li o námitku, že stěžovateli nebylo umožněno nahlížení do spisu, stěžovatel tuto spojoval s doplněním žaloby ve vztahu k zamítavému rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud nadto stěžovateli nahlížení do spisu v řízení o žalobě neodepřel, resp. stěžovatel se o něj ani nepokusil. Stejně tak zůstal stěžovatel, byť je zastoupen advokátem, pasivní, co se týče případného nahlížení do spisu v řízení o kasační stížnosti. Svou námitku nesprávného doručování tak ponechal toliko v obecné rovině. Ta sama o sobě nemůže zpochybnit, že se situace odehrála tak, jak je v usnesení městského soudu uvedeno.

[16] Lze proto uzavřít, že městský soud postupoval správně, pokud žalobu odmítl jako opožděnou, přičemž respektoval ustálenou judikaturu kasačního soudu a nedopustil se žádného pochybení. Nejvyšší správní soud proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

pokračování

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu